

Adroddiad Blynyddol Panel Dinasyddion Gwent Fwyaf

Y pethau wnaethon ni o 2016 i 2017

Fersiwn Hawdd ei Ddeall yw hwn o 'Adroddiad Blynyddol 2016-2017'
Panel Dinasyddion Gwent Fwyaf

Tachwedd 2017

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon

Fersiwn hawdd ei ddeall yw hwn. Mae'r geiriau a'r hyn maen nhw'n feddwl yn hawdd i'w darllen a'u deall.

Efallai na fedrwch chi ddarllen a deall y ddogfen hon heb help. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai bydd rhai geiriau yn anodd i'w deall. Mae'r rhain wedi cael eu hysgrifennu mewn glas trwm a dywedir beth maen nhw'n feddwl mewn bocs o dan y gair.

Pan fydd y ddogfen yn dweud 'ni', mae hyn yn meddwl Panel Dinasyddion Gwent Fwyaf

I gael mwy o gopiau o'r ddogfen hon cysylltwch â:

David Williams, Partneriaeth Lles, Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gwent Fwyaf

Ffôn: 0793 9003131

E-bost: citizenspanel@torfaen.gov.uk

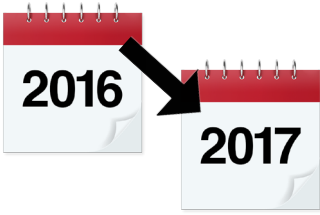
Cafodd y ddogfen hon ei gwneud yn hawdd ei deall gan Hawdd ei Ddeall Cymru gan ddefnyddio Photosymbols.

Cynnwys

Tudalen

Cyflwyniad	4
Ynglŷn â Phanel Dinasyddion Gwent	5
Y pethau wnaethon ni o 2016 i 2017	8
Ein cynlluniau ar gyfer 2017 i 2018	10
Y pethau mae pobl yn ei ddweud am Banel y Dinasyddion	12
Geiriau anodd	14

Cyflwyniad

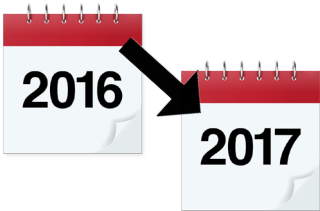

Mae'r adroddiad hwn yn dweud wrthy ch chi am yr holl waith wnaethon ni o 2016 i 2017.

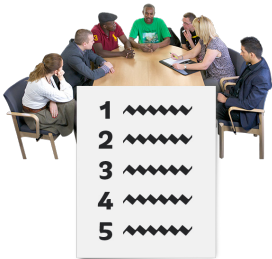
Hwn yw ein hail adroddiad blynyddol. Mae'n cynnwys:

- pam cafodd y Panel ei ffurfio

- y pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn y flwyddyn diwethaf

- y pethau sydd arnon ni eisiau eu gwneud y flwyddyn nesaf

Os oes arnoch chi eisiau mwy o wybodaeth ynglŷn â'r pethau rydyn ni'n wneud cysylltwch â ni.

Gallwch chi ein e-bostio ni yn citizenspanel@torfaen.gov.uk.

Ynglŷn â Phanel Dinasyddion Gwent

Yn 2016 gwnaeth Llywodraeth Cymru ddeddf newydd a'i galw'n **Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)**.

Amcan **Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)** yw gwella iechyd a llesiant:

- pobl sydd angen gofal a chefnogaeth

- gofalwyr sydd angen cefnogaeth.

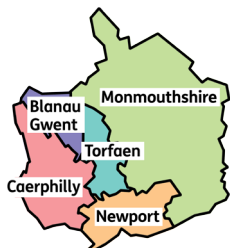

Mae popeth mae'r ddeddf hon yn ei wneud ar gyfer gwella llesiant pobl.

Rydyn ni wedi dechrau Panel Dinasyddion i wneud yn siŵr bod Llywodraeth Cymru yn clywed barn pobl Gwent sy'n cael eu heffeithio gan y ddeddf hon.

Gwent

Mae Panel y Dinasyddion yn cynnwys pobl sy'n byw ac yn gweithio ar draws Gwent ac sydd â diddordeb mewn gwella iechyd a gwasanaethau cymdeithasol.

Mae Panel y Dinasyddion yn cynnwys llawer o grwpiau yng Ngwent. Mae'n cynnwys:

- Dinasyddion sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol

- Pobl sy'n gweithio mewn gwasanaethau iechyd a gofal

- Grwpiau Pobl yn Gyntaf a grwpiau anabledd dysgu

- Grwpiau pobl anabl

- Grwpiau rhieni

- Grwpiau plant a phobl ifainc

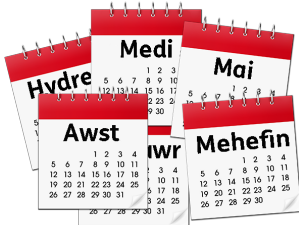

- Grwpiau pobl hŷn.

Mae croeso bob amser i aelodau newydd!

Does dim rhaid i chi weithio mewn gofal iechyd neu ofal cymdeithasol i ymuno â Phanel y Dinasyddion. Yr unig beth sydd ei angen arnoch chi yw cael diddordeb mewn gwella gwasanaethau iechyd a gofal yng Ngwent.

Ein cyfarfodydd

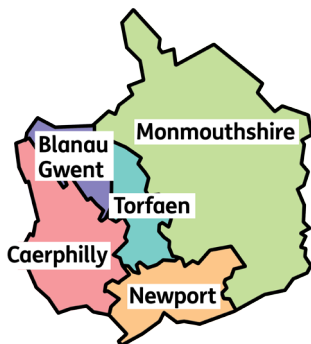
Rydyn ni'n cyfarfod bob chwe wythnos.

Mae pob cyfarfod mewn gwahanol ran o Went. Mae hyn yn meddwl y gallwn ni wneud yn siŵr bod pobl o bob rhan o Went yn gallu dod.

Hyd yn hyn rydyn ni wedi cael cyfarfodydd yn

Gwent

- Llys Malpas yng Nghasnewydd
- Neuadd y Pentref Llan-ffwyst
- Swyddfeydd Cyffredinol yng Nglynebwy
- Tŷ Penallta yng Nghaerffili
- Y Tŷ Cyngor yn Hen Gwmbrân.

Mae arnon ni eisiau ei gwneud hi'n haws i bobl rannu eu barn, felly mae ein cyfarfodydd yn anffurfiol.

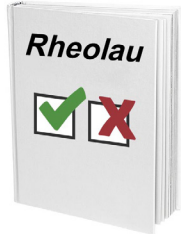

Mae te a bisgedi ar gael bob amser yn ein cyfarfodydd.

Y pethau wnaethon ni o 2016 i 2017

Mae'r Panel yn dal yn newydd iawn felly fe wnaethon ni lawer o waith i drefnu pethau a gwella'r ffordd mae'r Panel yn cael ei redeg. Fe wnaethon ni:

- ysgrifennu rheolau fel bo pawb yn deall beth sydd arnyn nhw angen ei wneud

- dewis person i fod yn Gadeirydd i ni – ei enw yw Chris Hodson

- dewis person i fod yn Is-gadeirydd i ni – ei henw yw Lorraine Morgan

Y pethau y gwnaethon ni siarad amdany'n nhw mewn cyfarfodydd

Cawson ni lawer o gyflwyniadau a sgysiau pwysig a diddorol yn ein cyfarfodydd y flwyddyn hon. Roedd y pethau y gwnaethon ni siarad amdany'n nhw yn cynnwys:

- Taliadau uniongyrchol

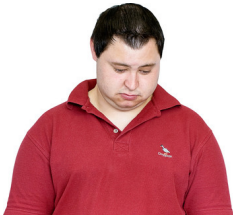

- Plismona a throsedd

- Cynlluniau ar gyfer cefnogi pobl ag anabledd dysgu

- Cynlluniau ar gyfer cefnogi pobl sydd â **phroblemau iechyd meddwl**.

Mae ar bobl sydd â **phroblemau iechyd meddwl** angen cefnogaeth â'u meddyliau a'u teimladau.

- Cynlluniau ar gyfer gwella cludiant cyhoeddus

- Gofalwyr

- **Dementia**

Mae **dementia** yn salwch sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae pobl yn cael problemau i gofio ac yn gallu teimlo'n ddryslyd.

- Iechyd a llesiant

- Cadw pobl yn ddiogel rhag cael eu cam-drin

- Gwefan newydd Dewis Cymru. Mae hon yn wefan newydd sydd â llawer o gyngor a gwybodaeth ar iechyd a llesiant a gwasanaethau yng Nghymru a all helpu â hyn.

Ein cynlluniau ar gyfer 2017 i 2018

Rydyn ni'n meddwl bod aelodau o Banel y Dinasyddion wedi elwa ar fod yn rhan o'r grŵp.

Rydyn ni'n hapus iawn bod y grŵp yn caniatáu i aelodau:

- barchu ei gilydd a gwrando ar syniadau ei gilydd

- cyfarfod â phobl newydd

- dysgu pethau newydd

- cael lle diogel ble gallan nhw roi eu barn am bethau – pa un a ydyn nhw'n ddrwg neu'n dda.

Beth sy'n bwysig i chi?

Mae arnon ni eisiau gwneud Panel y Dinasyddion yn hyd yn oed gwell y flwyddyn nesaf. Rydyn ni wedi gwrando ar syniadau pawb ac rydyn ni'n mynd i edrych beth sy'n bwysig i chi.

Rydyn ni'n mynd i wneud yn siŵr bod pobl yn medru siarad am:

- eu profiadau o wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

- beth sy'n bwysig iddyn nhw.

Tri phrif amcan ar gyfer 2017 a 2018

Mae gennym ni dri phrif amcan ar gyfer y flwyddyn nesaf:

1. Gwneud yn siŵr bod mwy o bobl ifainc yn dod i'n cyfarfodydd ac yn medru cael hyder i ddweud eu barn.

2. Gwneud yn siŵr bod cyfarfodydd yn cynnwys pawb a bod pawb yn medru siarad ynglŷn â'r pethau sy'n bwysig iddyn nhw. Byddwn ni'n gwneud hyn trwy wneud yn siŵr bod gwahanol bobl yn cael cyfle i arwain cyfarfodydd.

3. Cael mwy o ddinasyddion i ddod i gyfarfodydd. Mae arnon ni eisiau mwy o ddinasyddion sydd â diddordeb mewn gwella gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol yng Nghymru.

Cofiwch – does dim rhaid i chi fod yn gweithio mewn gofal iechyd neu ofal cymdeithasol i ymuno â Phanel y Dinasyddion. Mae Panel y Dinasyddion yn agored i bawb sydd â diddordeb mewn iechyd a gwasanaethau cymdeithasol.

Y pethau mae pobl yn ei ddweud am Banel y Dinasyddion

Uchafbwynt fy mlwyddyn oedd y rhan a gymerodd pobl ifainc yn ein sgysiau ym Mhanel y Dinasyddion.

Ym mis Mawrth siaradodd myfyrwyr o ysgol Brenin Harriu'r VIII Y Fenni am fwlio mewn ysgolion.

Dwedon nhw wrthyn ni am y rhaglen newydd maen nhw'n ei defnyddio i fynd i'r afael â bwlio mewn ysgolion.

Ym mis Ebrill siaradodd Forwm Ieuencid Caerffili am y pum prif fater sy'n wynebu pobl ifainc.

Dwedon nhw wrthyn ni hefyd am eu theatr newydd cyffrous ynglŷn â iechyd meddwl. Mae'r ddrama ynghylch sut y gallwn ni wella iechyd meddwl pobl ifainc.

Rydw i'n ofalwr i oedolyn sydd ag **awtistiaeth**. Tan yn ddiweddar roeddwn i hefyd yn gofalu am fy rhieni sydd dros 90 mlwydd oed.

Yn ddiweddar rydw i wedi ymddeol fel gweithiwr iechyd a gofal cymdeithasol. Ond rydw i'n dal i wirfoddoli gyda'r gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Felly mae gen i lawer o brofiad o wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae Panel y Dinasyddion yn un o'r gweithgareddau mwyaf defnyddiol a boddhaol rydw i wedi cymryd rhan ynddyn nhw.

Mae gwneud yn siŵr bod dinasyddion yn cymryd rhan mewn cynllunio gwasanaethau ac yn cael dweud eu dweud yn bwysig iawn. Ac mae'n meddwl llawer i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol.

Mae ein Panel Dinasyddion yn barod wedi newid pethau er gwell i rai pobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol Gwent.

Mae Panel y Dinasyddion wir yn teimlo ein bod yn 'gwneud gwahaniaeth' a bod pobl yn wir yn gwrando ar y dinasyddion am yr hyn ydyn nhw. Rydw i'n gobeithio bydd Panel y Dinasyddion yn parhau am amser hir.

Mae **Awtistiaeth** yn enw byr am **Anhwylder Spectrum Awtistiaeth**. Pan fydd awtistiaeth ar bobl byddwn yn dweud eu bod yn awtistig.

Mae awtistiaeth yn fath o anabledd. Gall pobl sydd ag awtistiaeth gael anawsterau â phethau fel cyfathrebu, bod gyda phobl eraill neu'r ffordd maen nhw'n meddwl am weithgareddau a diddordebau.

Mae pawb sy'n **awtistig** yn wahanol. Mae rhai pobl angen mwy o gefnogaeth. Mae rhai pobl angen llai o gefnogaeth.

Geiriau anodd

Awtistiaeth

Mae Awtistiaeth yn enw byr am Anhwylder Spectrum Awtistiaeth. Pan fydd awtistiaeth ar bobl byddwn yn dweud eu bod yn awtistig

Mae awtistiaeth yn fath o anabledd. Gall pobl sydd ag awtistiaeth gael anawsterau â phethau fel cyfathrebu, bod gyda phobl eraill neu'r ffordd maen nhw'n meddwl am weithgareddau a diddordebau.

Mae pawb sy'n awtistig yn wahanol. Mae rhai pobl angen mwy o gefnogaeth. Mae rhai pobl angen llai o gefnogaeth.

Dementia

Mae dementia yn salwch sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae pobl yn cael problemau i gofio ac yn gallu teimlo'n ddryslud.

Problemau iechyd meddwl

Mae ar bobl sydd â phroblemau iechyd meddwl angen cefnogaeth â'u meddyliau a'u teimladau.